

รายงานผลการกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปวิชาชีพศึกษานิเทศก์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ บทสรุปผู้บริหาร

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพไปสู่อนาคต การนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางที่ประสานการทำงานระหว่างการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ ตามนโยบายของการศึกษาของชาติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ ดังนั้น การนิเทศการศึกษา จึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีส่วนสำคัญต่อการเพิ่ม ประสิทธิภาพให้การบริหารจัดการโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบโรงเรียน แต่ปัจจุบันพบว่า ส่วนราชการต่าง ๆ ขาดอัตรากำลังศึกษานิเทศก์ เพราะไม่มีครูสมัครเข้ารับการคัดเลือก เป็นศึกษานิเทศก์ ส่งผลให้ขาดบุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ เป็นพี่เลี้ยง ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาทางวิชาการให้กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดความตระหนักรู้และมีทักษะ ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เหตุดังกล่าวเกิดขึ้นมาจากการกำหนดความก้าวหน้าในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ไม่จูงใจให้ครูที่เก่งเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ โครงสร้าง/สังกัด และอัตรากำลังไม่ชัดเจน อีกทั้งปัจจุบันศึกษานิเทศก์ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อื่นซึ่งไม่ใช่ งานนิเทศการศึกษา และต้องรับภาระเป็นผู้บริหารโครงการ (Project Management: PM) ที่สั่งการมาจากส่วนกลาง ไม่ได้นิเทศการเรียนการสอนส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามลักษณะงานที่ปฏิบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานวิทยฐานะ รวมทั้ง ศึกษานิเทศก์เปลี่ยนตำแหน่งเป็นสายงานบริหาร ได้ยากด้วยข้อจำกัดการมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกลุ่มซึ่งมีเพียงตำแหน่งเดียว ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้ศึกษานิเทศก์ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ก.ค.ศ. จึงกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปวิชาชีพศึกษานิเทศก์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การปรับปรุงมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ในประเด็นดังนี้

๑. เพิ่มคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยให้ผู้ที่มิวุฒิปริญญาโท หรือปริญญาเอก เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และเป็นวุฒิจาก ก.ค.ศ. รับรอง (ยกเว้นวุฒิด้านการบริหารการศึกษา) และมีความรู้ ความสามารถ และมีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญระดับสูงในการสอน มีสิทธิสมัครเข้าสู่ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

๒. เพิ่มคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ โดยต้องมี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์หรือเอกสารหลักฐานที่ครูสภาก่อให้เพื่อทำหน้าที่นิเทศ และผ่านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการประเมินตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๓. เพิ่มลักษณะงานที่ปฏิบัติ “ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ” และกำหนดอำนาจและหน้าที่เพิ่มเติม โดยให้มีอำนาจหน้าที่รายงานผลการลงพื้นที่ในเทศฯ พร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครู ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้บังคับบัญชา เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ในช่วง ๑ หรือ ๒ ปีแรก ให้ปฏิบัติงานในลักษณะงานเป็นการช่วยปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ก่อน เนื่องจากอาจยังไม่มีใบอนุญาตฯ และอยู่ระหว่างการพัฒนาอย่างเข้มข้นแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

๔. ปรับคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งสายงานบริหารสถานศึกษาและสายงานบริหารการศึกษา ดังนี้

๔.๑ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยกำหนดให้ผู้ที่ “ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ” เข้าสู่ตำแหน่งได้

๔.๒ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (รวมทั้งตำแหน่งระดับเดียวกันในสายงานบริหารการศึกษา) โดยกำหนดให้ผู้ที่ “ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ” เข้าสู่ตำแหน่งได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำหรับผู้เข้ารับการคัดเลือกที่เป็นบุคคลทั่วไปและมีวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอก) โดยให้ใช้วิธีการคัดเลือก ดังนี้

๒.๑ วัดความรู้ความสามารถ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในเรื่องเกี่ยวกับ

๒.๑.๑ วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษาขั้นสูง

๒.๑.๒ ภาวะผู้นำทางวิชาการ

๒.๑.๓ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะภาษาอังกฤษ

๒.๑.๔ สมรรถนะในการปฏิบัติงานของตำแหน่งศึกษานิเทศก์

๒.๒ ประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะที่กำหนดใหม่ (สำหรับผู้เข้ารับการคัดเลือกที่เป็นบุคคลทั่วไปและมีวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอก) โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ผู้ที่มีวุฒิปริญญาโท ให้เข้ารับการพัฒนาฯ เป็นเวลา ๒ ปี และ ๑ ปี สำหรับผู้ที่มีวุฒิปริญญาเอก

๓.๒ ให้พัฒนาฯ ๓ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ การเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย
คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ และความสามารถในการนิเทศการศึกษา

ส่วนที่ ๒ การพัฒนาประสบการณ์นิเทศการศึกษา

ส่วนที่ ๓ การจัดทำและนำเสนอแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษา และ
จัดทำผลงานทางวิชาการซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จำนวน ๑ เล่ม

๓.๓ ให้มีคณะกรรมการ จำนวน ๓ คน เพื่อชี้แนะ ให้คำปรึกษา แนะนำและ
เป็นที่ปรึกษา (Coach) ในการพัฒนาฯ และทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย) โดยต้องได้คะแนนจาก
กรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๕ จึงจะถือว่าเป็นผู้ผ่านการพัฒนาฯ และให้นำผลการประเมินดังกล่าว
ไปแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การปรับโครงสร้างและอัตรากำลังตำแหน่งศึกษานิเทศก์

๔.๑ การเกลี่ยอัตรากำลังศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มี
อัตรากำลังตำแหน่งศึกษานิเทศก์เกินกรอบอัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด ไปกำหนดเป็นตำแหน่งศึกษานิเทศก์
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีอัตรากำลังศึกษานิเทศก์ต่ำกว่ากรอบอัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ อ.ก.ค.ศ.
เขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการเกลี่ยอัตรากำลังฯ ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๙ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕

๔.๒ การย้ายหรือโอนตำแหน่งศึกษานิเทศก์ที่มีคนครองและตำแหน่ง
ศึกษานิเทศก์ที่ว่างและมีเงินจากส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการด้วยกัน ให้ส่วนราชการเสนอ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค พิจารณาดำเนินการตามคำสั่ง
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ
ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ ข้อ ๓ (๔)

สำหรับการกำหนดให้มีหน่วยศึกษานิเทศก์ในส่วนกลาง และโอนย้ายตำแหน่ง
ศึกษานิเทศก์ทุกส่วนราชการไปสังกัดหน่วยศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง นั้น ให้ศึกษารายละเอียดและข้อกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง